

KVFS 2011:1

FARK Fängelse

Utkom från trycket den
4 februari 2011

Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd för fängelse

beslutade den 10 januari 2011.

Kriminalvården föreskriver följande med stöd av 40-41 §§ fängelseförordningen (2010:2010) samt 14 § förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården och beslutar följande allmänna råd.

1 kap. Inledande bestämmelser

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller kompletterande bestämmelser till fängelselagen (2010:610) och fängelseförordningen (2010:2010). Begrepp och uttryck som används i föreskrifterna har samma innebörd och tillämpningsområde som i lagen och förordningen, om inte annat anges.

2 § Bestämmelserna avser

- definitioner, intagning i anstalt, allmänna rättigheter och skyldigheter,
- verkställighetens utformning samt särskilda villkor för långtidsdömda (1 kap.),
- placering (2 kap.),
- sysselsättning och ersättning (3 kap.),
- fritid (4 kap.),
- personliga tillhörigheter (5 kap.),
- vistelse i gemensamhet och avskildhet (6 kap.),
- besök och andra kontakter (7 kap.),
- särskilda kontroll- och tvångsåtgärder (8 kap.),
- hälso- och sjukvård (9 kap.),

KVFS 2011:1

- permission och annan vistelse utanför anstalt (10 kap.),
- särskilda utslussningsåtgärder (11 kap.),
- varning och uppskjuten villkorlig frigivning (12 kap.),
- bidrag av allmänna medel (13 kap.), samt
- övriga bestämmelser (14 kap.).

Definitioner

3 § Med *barn* avses en person under 18 år, om inte annat anges.

4 § Med *närstående* avses

1. en intagens maka eller make, registrerade partner och sambo,
2. en intagens barn, oavsett ålder,
3. andra barn som stadigvarande sammanbor med en intagen,
4. en intagens föräldrar och syskon, samt
5. en annan person än någon som anges i 1-4, som har en sådan nära relation till en intagen att de bör betraktas som närstående till varandra.

Allmänna råd

Andra personer som enligt punkt 5 kan betraktas som närstående till en intagen kan vara t.ex. en fästmö eller fästman, en flick- eller pojkvän, ett barnbarn, en far- eller morförälder eller en person som den intagne stadigvarande bor tillsammans med utan att de lever i en parrelation. Även ett barn som inte omfattas av punkterna 2-4 kan undantagsvis omfattas av bestämmelsen. Kravet på en nära relation förutsätter normalt att relationen har eller kan antas få en viss varaktighet.

5 § Med *brottsoffer* avses

- en person som har utsatts för brott av en intagen, om brottet har riktats mot offrets liv, hälsa, frihet eller frid och den intagne avtjänar straff för brottet,
- ett barn som är närstående till en intagen och som har bevittnat när den intagne utövat våld eller begått andra övergrepp, och
- ett barn som har bevittnat när en intagen har utövat våld eller begått andra övergrepp mot en person som är närstående till barnet.

6 § Med *INTIK-systemet* avses Kriminalvårdens särskilda system för kontrollerat telefonerande för intagna.

7 § Med *droger* avses alkohol, narkotika, något annat berusningsmedel, något sådant medel som avses i 1 § lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller någon sådan vara som omfattas av lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor.

Med *prov för drogkontroll* avses urin-, utandnings-, saliv-, svett-, blod- eller hårprov för kontroll av att en intagen inte är påverkad av droger.

Allmänna råd

Vad som är narkotika framgår av 8 § narkotikastrafflagen (1968:64), förteckningen i förordningen (1992:1554) om kontroll av narkotika samt av Läkeomedelverkets föreskrifter om förteckningar över narkotika. Med något annat berusningsmedel avses t.ex. lösningssmedel.

Intagning i anstalt

8 § En dömd som är på fri fot och som inställer sig i anstalt med en verkställbar dom eller ett verkställbart beslut eller som vill avge nöjdförklaring har, oavsett platstillgång, rätt att bli mottagen i anstalten i avvaktan på beslut om annan placering. Det gäller även en intagen som under pågående verkställighet inställer sig i eller förpassas till anstalt.

9 § Innan en dömd tas in i anstalt ska verkställighetshandlingarna kontrolleras. Kontroll ska också göras av att det är rätt person som tas in.

Bestämmelser om hur kontroll av verkställighetshandlingar ska genomföras, om nöjdförklaring och om straffrättsberäkning finns i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om doms befordran till verkställighet samt straffrättsberäkning m.m. (FARK DomB).

Allmänna råd

Kontroll av att det är rätt person som tas in görs genom att personens identitet kontrolleras mot verkställighetshandlingarna. Om den dömd saknar identitetshandling kan kontrollen ske t.ex. i register eller genom att en kriminalvårdstjänsteman eller annan myndighetsperson styrker att det är fråga om rätt person. Intagning kan ske även om det inte helt går att säkerställa att det är den dömd som har inställt sig, om det ändå framstår som sannolikt att den som inställt sig är rätt person. I sådant fall måste det rätta förhållandet snarast styrkas.

Allmänna råd till 3 § fängelseförordningen (2010:2010)

Den intagnes rätt att underrätta närstående om var han eller hon befinner sig i anslutning till att han eller hon tas in i anstalt eller flyttas från en anstalt till en annan bör normalt omfatta en person.

Hänsyn till brottsoffer eller ett besöksförbud kan utgöra särskilda skäl mot att medge en intagen rätt att meddela en viss närstående.

10 § En intagen ska, i anslutning till att han eller hon tas in i anstalt, informeras om anstaltens eller avdelningens

- lokaler,
- signalanordningar,
- brandskydd,
- lokala rutiner,
- användning av allmän kameraövervakning,
- sjukvårdsverksamhet,
- verksamhet för andlig vård (NAV), samt
- kontroll av intagna med elektroniska hjälpmedel, om sådan förekommer.

KVFS 2011:1

En intagen ska också informeras om de rättigheter och skyldigheter som en intagen har och det regelverk som i övrigt gäller för verkställigheten samt om Kriminalvårdens registrering av personuppgifter, om sådan information inte redan lämnats vid annan anstalt. Informationen ska särskilt avse

- verkställighetsplanering,
- särskilda utslussningsåtgärder,
- Kriminalvårdens rätt att omhänderta och i övrigt hantera personliga tillhörigheter,
- sanktionsmöjligheter vid misskötsamhet, och
- den intagnes skyldighet att medverka vid drogkontroll.

Allmänna råd

Information bör lämnas på ett språk som den intagne förstår, företrädesvis skriftligen. Information kan också lämnas genom skyltning eller i digitalt format.

11 § Kriminalvården bestämmer när under dygnet den intagne ska frigges.

Allmänna rättigheter

12 § En intagen har rätt att få mat vid sedvanliga mattider. Den intagne ska dock ges möjlighet att inta sina måltider vid tider som är anpassade efter hans eller hennes medicinska behov eller religion.

En intagen har rätt att få vegetarisk mat. Den intagne har också rätt att få mat som är anpassad efter hans eller hennes medicinska behov eller religion.

En intagen har rätt att under sin fritid själv bereda eller få varm dryck, om det inte kan äventyra ordningen eller säkerheten.

13 § En intagen ska förses med kläder, skor, sängkläder, handdukar och basartiklar för personlig hygien.

Allmänna råd

För att inte försvåra visitation, vålla sanitär olägenhet eller på annat sätt äventyra ordningen eller säkerheten bör den intagne normalt inte få förvara fler kläder, sängkläder och handdukar än vad som behövs mellan två tvättbyten. Om den intagne har möjlighet att själv tvätta sina kläder och handdukar bör den tillåtna mängden anpassas efter hur ofta den intagne har möjlighet att tvätta.

Med basartiklar för personlig hygien avses i första hand tandborste, tandkräm, tvål, schampo, deodorant, rakartiklar och menstruationsskydd. Sådana artiklar bör tillhandahållas för normal konsumtion.

14 § De kläder, sängkläder och handdukar som en intagen förses med ska bytas regelbundet utifrån allmänna hygieniska krav. Sådana byten behöver inte ske om den intagne har möjlighet att tvätta själv.

15 § En intagen ska ges möjlighet att dagligen sköta sin personliga hygien.

16 § En intagen som behöver akuttandvård ska beredas sådan vård.

En intagen som behöver grundläggande tandvård ska beredas sådan vård, om det lämpligen kan ske och det är skäligt för att verkställigheten ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

Allmänna råd

Med akuttandvård avses avhjäljande av smärttillstånd orsakat av kariesskada, tappad fyllning, trauma eller akut infektion från tand, käke, tandfäste eller munslimhinna. Även insättning av temporär tandersättning till följd av akut uppkommen frammandsförlust betraktas som akuttandvård.

Med grundläggande tandvård avses åtgärder som främjar den intagnes munhälsa. Exempel på åtgärder är kariesbehandling, behandling av infektion från tand eller stödjevävnad eller ersättning av frammandslucka. Behandling med implantat är inte att anse som grundläggande tandvård.

Med att beredandet av tandvård lämpligen ska kunna ske avses t.ex. att frågan om hur tandvården ska bekostas har lösts.

17 § En intagens bostadsrum ska vara utrustat med stol, bord, skåp, säng, bäddutrustning, spegel, anslagstavla, mugg, väckarklocka, radio samt anordning som gör att den intagne själv kan reglera inflödet av dagsljus. I en anstalt där de intagna låses in i bostadsrummet i anslutning till dygnsvilan ska rummet också vara utrustat med TV. På övriga anstalter behöver rummet inte vara utrustat med TV om sådan finns i gemensamt utrymme på avdelningen.

Första stycket gäller inte om den intagne är placerad i avskildhet. Bostadsrummet ska då, utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet, utrustas så att standarden för ett normalutrustat bostadsrum uppnås i den utsträckning det är lämpligt.

Allmänna råd

Risk för självskadande handlingar, våldsamt beteende eller skadegörelse påverkar hur ett bostadsrum bör vara utrustat för en intagen som är placerad i avskildhet. Även den byggnadstekniska utformningen påverkar hur rummet kan utrustas, t.ex. om rummet är försett med antennuttag för TV eller om fönstret är försett med persienner. Den tid som avskildhetsplaceringen kan förväntas bestå bör också beaktas vid bedömningen av hur rummet bör utrustas.

18 § I en anstalt där intagna låses in i bostadsrummet i anslutning till dygnsvilan ska bostadsrummet ha en signalanordning för kommunikation med personal. I övriga anstalter, förutom anstalten Gruvberget, ska en sådan anordning finnas på varje avdelning.

19 § En intagen ska i gemensamt utrymme på avdelningen ges tillgång till de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller för verkställigheten.

En intagen som är avskild från andra intagna ska vid förfrågan ges tillgång till det regelverk som avses i första stycket i sitt bostadsrum.

20 § Om en intagen vill tala med en representant för ledningen av anstalten, ska tillfälle till det ges så snart det lämpligen kan ske. Kriminalvården bestämmer vem som vid ett visst samtal representerar ledningen.

Allmänna skyldigheter

Allmänna råd till 4 § fängelseförordningen (2010:2010)

Med villkor för verkställigheten avses t.ex. villkor som ställts upp i den intagnes verkställighetsplan.

Att en intagen ska visa hänsyn mot personal och medintagna innebär t.ex. att den intagne inte får utsätta någon för trakasserier eller annat otillbörligt eller hänsynslöst beteende. Med trakasserier avses t.ex. sexuella trakasserier eller trakasserier på grund av sexuell läggning, etnisk, ideologisk, eller religiös tillhörighet samt trakasserier på grund av funktionshinder. Skyldigheten att visa hänsyn innebär även t.ex. att pornografiska bilder inte får sättas upp i bostadsrum eller i gemensamma utrymmen och att en intagen inte får åstadkomma buller eller annat ljud som väsentligen kan störa annan intagen.

21 § En intagen får endast vistas på anvisat område.

22 § En intagen får inte

- utan medgivande bruka eller ta annan befattning med sådant som inte får tas emot och innehas i anstalt,
- manipulera Kriminalvårdens egendom, eller
- hantera personliga tillhörigheter eller Kriminalvårdens egendom på ett sätt som kan äventyra ordningen eller säkerheten.

Allmänna råd

Med att manipulera Kriminalvårdens egendom avses t.ex. att bryta en plombering eller att göra ingrepp i eller påverka teknisk övervakningsutrustning, brandlarm eller liknande. Med att äventyra ordningen eller säkerheten avses t.ex. att hantera tillhörighet eller utrustning på ett brandfarligt sätt. Att det är förbjudet att uppsåtligen förstöra eller skada egendom till men för annan följer av 12 kap. 1-2 §§ brottsbalken. Med annan avses t.ex. Kriminalvården.

23 § En intagen är skyldig att bära utrustning för elektronisk kontroll.

24 § En intagen ska hålla god ordning i bostadsrummet och medverka till att hålla god ordning i gemensamma utrymmen.

Allmänna råd

Med god ordning avses t.ex. att städa bostadsrummet regelbundet och att inte förvara livsmedel eller annat på ett sätt som kan vålla sanitär olägenhet.

25 § En intagen får inte röka inomhus. Rökning får ske utomhus på tid och plats som Kriminalvården anvisar.

Verkställighetens planering och utformning

26 § En verkställighetsplan ska upprättas i syfte att utforma verkställigheten på ett ändamålsenligt sätt och förbereda frigivningen. Den ska vara individuellt ut-

formad efter omständigheterna i det enskilda fallet. Den intagne ska få en kopia av verkställighetsplanen.

**KVFS
2011:1**

Allmänna råd

Med att verkställigheten utformas på ett ändamålsenligt sätt avses såväl att kravet på samhällsskydd och ordning och säkerhet i anstalt tillgodoses som att åtgärder vidtas för att minska risken för återfall i brott, underlätta den intagnes anpassning i samhället eller motverka negativa följder av frihetsberövandet.

27 § Verkställighetsplanen ska för varje intagen vara baserad på en riskbedömning och en behovsbedömning. En förnyad risk- eller behovsbedömning ska göras när det finns anledning till det.

Allmänna råd

Vid riskbedömningen bör identifieras vilka risker som finns utifrån en kartläggning av de faktorer som har starkast samband med risken för återfall i brott eller allvarlig misskötsamhet. Identifierad risk bör anges i termer av låg, medel eller hög risk. Utifrån en samlad bedömning bör identifieras vilka riskhanteringsåtgärder som är nödvändiga.

Vid behovsbedömningen bör vidare identifieras vilka åtgärder som kan underlätta den intagnes anpassning i samhället eller övergången till ett liv i frihet, motverka negativa följder av frihetsberövandet samt tillgodose behov av särskilt skydd eller hälso- och sjukvård.

Skäl att göra en förnyad risk- eller behovsbedömning finns t.ex. när en intagen fullföljt behandling, när den vidare planeringen förutsätter lättnad i verkställigheten eller vid allvarlig misskötsamhet.

Allmänna råd till 6 § andra stycket fängelseförordningen (2010:2010)

Vid utformning av verkställighetsplanen bör eventuella barns behov i egenskap av närstående till den intagne särskilt beaktas. Det kan avse t.ex. barnets behov av att, när det är till barnets bästa, upprätthålla kontakt med en frihetsberövad förälder. Även barnets behov av skydd bör särskilt beaktas.

Hänsyn till brottsoffer bör särskilt uppmärksammas inför utformningen av t.ex. kontroll eller villkor.

28 § En intagen har rätt att aktivt delta i och medverka vid planering och utformning av verkställighetsplanen. Den intagne har rätt att närvara vid ett kollegium där hans eller hennes verkställighetsplan ska behandlas, om det inte kan äventyra ordningen eller säkerheten.

Verkställighetsplanens innehåll

29 § I verkställighetsplanen ska verkställighetsinnehållet, utifrån de risker och behov som identifierats, preciseras i konkreta åtgärder. Förutsättningarna att genomföra planerade åtgärder ska beaktas. Åtgärderna ska vara tidsatta och uppföljningsbara.

Allmänna råd

I de fall den intagne har två månader eller kortare återstående verkställighetstid bör planen fokusera på den eller de mest prioriterade åtgärderna och genomförandet av dessa.

Allmänna råd till 6 § första stycket fängelseförordningen (2010:2010)

Förutsättningarna att bevilja den intagne särskilda utslussningsåtgärder bör normalt övervägas redan i samband med att verkställighetsplanen upprättas. Det bör framgå när planerade åtgärder tidigast kan påbörjas. För en långtidsdömd kan planeringen initialt begränsas till att ange en tidpunkt för när den mer konkreta planeringen bör inledas.

Upprättande, uppföljning och ändring

30 § Verkställighetsplanen ska upprättas inom en månad från det att den intagne skrivits in i anstalt. För en intagen som varit placerad i riksmottagning ska verkställighetsplanen dock upprättas inom en månad från omplacering till en annan anstalt eller avdelning.

För en intagen med två månaders eller kortare återstående verkställighetstid ska en begränsad plan upprättas inom två veckor.

31 § Verkställighetsplanen ska följas upp när det finns anledning till det, dock minst var fjärde månad från upprättande, uppföljning eller ändring. Uppföljning ska även ske inför omplacering, inom en månad efter omplacering samt inför frigivning.

Allmänna råd

Syftet med uppföljningen är att säkerställa att planerade åtgärder genomförs. Åtgärdernas karaktär, utformning och tidsplan m.m. är avgörande för med vilken frekvens uppföljningen bör ske.

Allmänna råd till 6 § tredje stycket fängelseförordningen (2010:2010)

Skäl att ändra planen är t.ex. att åtgärder genomförts och det finns behov av ytterligare åtgärder, att en förnyad risk- eller behovsbedömning föranleder ändrade eller nya åtgärder eller att planerade åtgärder avbrutits eller inte kommit till stånd.

Särskilda villkor för långtidsdömda

Beslut om särskilda villkor

Allmänna råd till 1 kap. 7 § första stycket fängelselagen (2010:610)

Möjligheten att avstå från att besluta om särskilda villkor när det är uppenbart obehövligt bör användas restriktivt.

Beslut om särskilda villkor kan anses uppenbart obehövligt t.ex. när den återstående verkställighetstiden understiger ett år. I vissa fall kan det också vara uppenbart obehövligt att besluta om särskilda villkor för en intagen som inte varit

frihetsberövad i direkt anslutning till att verkställigheten inleddes. Om en sådan intagen tidigare har dömts till fängelse, är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet eller är dömd för våldsbrott, finns dock normalt behov av särskilda villkor.

I beslutet om särskilda villkor anges normalt i vilka anstalter eller avdelningar den intagne får placeras och när omplacering till anstalt eller avdelning med lägre grad av övervakning och kontroll får beviljas, om och när permission får beviljas och om och när särskilda utslussningsåtgärder får beviljas.

Allmänna råd till 1 kap. 7 § andra stycket fängelselagen (2010:610)

Särskilda skäl att besluta om särskilda villkor för en intagen som har dömts till fängelse i lägst två år kan vara t.ex. att den intagne är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet, att den intagne var under 21 år när brottet begicks och är dömd för upprepade våldsbrottslighet eller att den intagne under tidigare verkställighet har gjort sig skyldig till allvarlig misskötsamhet. Ytterligare exempel kan vara att det bedöms finnas hög risk för rymning, fritagning eller för att den intagne gör sig skyldig till allvarlig brottslighet i anstalt.

Riskbedömning

32 § Vid beslut om vilka särskilda villkor som ska gälla för verkställigheten ska särskilt beaktas risken för att den intagne under verkställigheten

1. rymmer eller fritas från anstalt,
2. begår brott,
3. använder hot eller våld, eller
4. gör sig skyldig till annan allvarlig misskötsamhet.

33 § Vid bedömningen av de risker som anges i 32 § ska särskilt beaktas

1. karaktären och omfattningen av den intagnes tidigare och aktuella brottslighet,
2. utfallet av tidigare och pågående verkställighet,
3. strafftidens längd och återstående verkställighetstid,
4. om den intagne ska utvisas eller avvisas efter frigivning eller saknar anknytning till riket,
5. om den intagne är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet, och
6. den intagnes personliga förhållanden, såsom missbruk eller psykisk ohälsa.

Omprövning av särskilda villkor

34 § Ett beslut om särskilda villkor ska alltid omprövas om den intagne

1. rymmer eller fritas
2. döms för våldsbrott eller annat allvarligt brott som begåtts under verkställigheten, eller
3. gör sig skyldig till annan allvarlig misskötsamhet.

Allmänna råd till 1 kap. 8 § fängelselagen (2010:610)

Anledning att ompröva villkoren kan även finnas t.ex. om den intagne avviker från permission, begår andra brott under pågående verkställighet eller döms för brott som begicks före verkställigheten. Andra anledningar kan vara att strafftidens längd förändras genom nåd, tidsbestämning eller ändrat domslut eller att den intagnes situation förändras i positiv eller negativ riktning så att den tidigare riskbedömningen inte längre är aktuell.

Omprövning av de särskilda villkoren kan initieras av Kriminalvården eller av den intagne.

2 kap. Placering

Allmänna bestämmelser om placering i anstalt

Allmänna råd till 2 kap. 1 § första stycket fängelselagen (2010:610)

Ett beslut om placering ska föregås av en helhetsbedömning i varje enskilt fall. Denna bedömning får inte mynna ut i att en intagen placeras under högre eller lägre grad av övervakning och kontroll än som är nödvändigt för att ordningen eller säkerheten ska kunna upprätthållas.

Graden av övervakning och kontroll framgår i första hand av anstaltens eller avdelningens säkerhetsklass.

Riskbedömning

1 § Vid bedömningen av de risker som framgår av 10 § 1 fängelseförordningen (2010:2010) ska särskilt beaktas

1. karaktären och omfattningen av den intagnes tidigare och aktuella brottslighet,
2. utfallet av tidigare och pågående verkställighet,
3. strafftidens längd och återstående verkställighetstid,
4. om den intagne ska utvisas eller avvisas efter frigivning eller saknar anknytning till riket,
5. om den intagne är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet, och
6. den intagnes personliga förhållanden, såsom missbruk eller psykisk ohälsa.

Andra omständigheter av betydelse för ordningen eller säkerheten

Allmänna råd till 10 § 2 fängelseförordningen (2010:2010)

En olämplig sammansättning av intagna kan uppkomma t.ex. när det gäller intagna som är dömda i samma mål eller som är medlemmar i eller har annan koppling till samma eller rivaliserande kriminella nätverk, om en intagen riskerar att utsättas för övergrepp av en annan intagen eller om en intagen kan befaras påverka en annan intagen att allvarligt störa ordningen eller säkerheten.

Att behovet av att i övrigt kunna bedriva en ändamålsenlig verksamhet i anstalt särskilt ska beaktas innebär bl.a. att hänsyn kan tas till Kriminalvårdens behov av

att ha anstalter och avdelningar med olika inriktning, t.ex. behandling eller omvårdnad.

**KVFS
2011:1**

Behovsbedömning

Allmänna råd till 2 kap. 1 § andra stycket fängelselagen (2010:610)

Omvårdnadsbegreppet innefattar här även behov av viss medicinsk behandling och skydd mot övergrepp.

2 § Vid placering ska, i den utsträckning det är möjligt, beaktas den intagnes behov av åtgärder som kan underlätta hans eller hennes anpassning i samhället eller övergången till ett liv i frihet eller som kan motverka negativa följder av frihetsberövandet.

Omplacering

3 § En intagen ska omplaceras till en annan anstalt eller avdelning om graden av övervakning och kontroll där han eller hon är placerad inte motsvarar vad som är nödvändigt för att ordningen eller säkerheten ska kunna upprätthållas.

Omplacering ska även, i den utsträckning det är möjligt, ske om det behövs för att tillgodose den intagnes behov enligt 2 kap. 1 § andra stycket fängelselagen (2010:610) och 2 §.

Allmänna råd

Att graden av övervakning och kontroll inte motsvarar vad som är nödvändigt för att upprätthålla ordningen eller säkerheten kan motivera omplacering till såväl högre som lägre grad av övervakning och kontroll. Vid bedömningen av vad som är nödvändigt med hänsyn till ordningen eller säkerheten ska beaktas vad som anges i 10 § fängelseförordningen (2010:2010).

Omplacering på grund av den intagnes behov bör normalt beviljas endast för behov som har identifierats i verkställighetsplanen.

En tillfällig placering i häkte i samband med omplacering, med stöd av en utvidgad tillämpning av 11 § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m., bör endast ske om det är nödvändigt med hänsyn till ordningen eller säkerheten och det inte är möjligt att tillfälligt omplacera den intagne inom anstalten eller direkt till en annan anstalt. En tillfällig placering i häkte förutsätter att frågan om omplacering samtidigt aktualiseras. En sådan tillfällig placering bör inte pågå längre än någon eller några få dagar. Sedan ett omplaceringsbeslut har meddelats får den tillfälliga placeringen bestå endast om det behövs med hänsyn till transportförhållandena.

Vissa särskilda anstaltsplaceringar

Placering i riksmottagning inför beslut om särskilda villkor

4 § En intagen som avtjänar fängelse i lägst fyra år och som vistas i häkte när domen blir verkställbar ska placeras i riksmottagning för utredning inför beslut om särskilda villkor, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Även i annat fall kan en intagen placeras i riksmottagning om det behövs inför beslut om särskilda villkor.

Allmänna råd

Särskilda skäl att inte placera en intagen i riksmottagning kan finnas t.ex. när den återstående verkställighetstiden understiger ett år och det därför kan antas vara uppenbart obehövt att besluta om särskilda villkor.

Placering i riksmottagning enligt andra stycket kan behövas t.ex. om en intagen, på grund av ny dom eller ändrat domslut, under pågående verkställighet får en strafftid om lägst fyra år eller om en intagen som har dömts till fängelse i lägst två år ska meddelas särskilda villkor och de särskilda resurser som finns vid riksmottagningen behöver tas i anspråk för utredningen.

Annan placering i riksmottagning

5 § Utöver vad som framgår av 4 § ska en intagen som är kvinna, som avtjänar fängelse i lägst två år och som vistas i häkte när domen blir verkställbar, placeras i riksmottagning för utredning inför upprättande av verkställighetsplan, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Allmänna råd

Särskilda skäl som talar mot placering i riksmottagning kan finnas om den återstående verkställighetstiden understiger åtta månader.

Tillfällig placering i anstalten Gruvberget och anstalten Kumla

6 § En intagen får tillfälligt placeras i anstalten Gruvberget och anstalten Kumla för att delta i särskild verksamhet.

Allmänna råd

Vad som i allmänhet gäller vid placering angående riskbedömning, andra omständigheter av betydelse för ordningen eller säkerheten och behovsbedömning ska tillämpas även vid tillfälliga placeringar enligt denna bestämmelse. Vid bedömningen av om en tillfällig placering ska beviljas bör särskilt beaktas om den intagne tillhör den målgrupp av intagna som den särskilda verksamheten riktar sig till.

Vid riskbedömningen för prövning av en tillfällig placering i anstalten Gruvberget bör särskilt beaktas om den intagne under en kortare tid bedöms kunna vistas under den låga grad av övervakning och kontroll som råder vid anstalten Gruvberget. För att kunna beviljas tillfällig placering för deltagande i sådan verksamhet vid anstalten Gruvberget som inte förutsätter att personal från det verksamhetsställe där den intagne normalt är placerad följer med honom eller henne

bör den intagne ha genomfört en permission med övernattnig på egen hand utan anmärkning. Om verksamheten förutsätter medföljande personal är det dock normalt tillräckligt att den intagne har genomfört en permission med åtföljande personal utan anmärkning.

Tillstånd att ha spädbarn i anstalt

Allmänna råd till 2 kap. 5 § fängelselagen (2010:610)

Med spädbarn avses ett barn under de allra första levnadsåren.

Att tillåta en intagen att ha sitt spädbarn hos sig i anstalt kan anses vara till barnets bästa t.ex. när den intagnes återstående verkställighetstid är kort eller utvisning eller avvísning av den intagne är nära förestående och det inte finns någon lämpligare placering för barnet.

7 § En intagen som medges tillstånd att ha sitt spädbarn hos sig ska försees med nödvändig utrustning och ges sådana bostads- och sysselsättningsförhållanden som möjliggör vård av barnet.

8 § Innan ett spädbarn skiljs från en intagen ska samråd ske med socialnämnden.

3 kap. Sysselsättning och ersättning

Sysselsättning

Allmänna råd till 3 kap. 1 § fängelselagen (2010:610)

Med annan strukturerad verksamhet avses t.ex. självförvaltning, arbetsträning, social färdighetsträning, särskilda aktiviteter för pensionärer eller intagna med funktionsnedsättning samt annan jämförbar verksamhet.

1 § En intagen får anvisas sysselsättning under helgfri måndag till fredag klockan 07.30 – 19.00. Om sysselsättningens art eller något annat särskilt förhållande kräver det får dock en intagen som är över 18 år anvisas sysselsättning även under andra tider.

Allmänna råd

Anvisning av sysselsättning sker huvudsakligen inom ramen för verkställighetsplanen och kan preciseras t.ex. genom schemaläggning.

Med helgfri måndag till fredag avses inte midsommarafton, julafton eller nyårsafton.

Ersättning

Ersättning för sysselsättning

2 § En intagen har rätt till ersättning med elva kronor per timme (normalersättning) för tid som han eller hon deltar i eller utför anvisad sysselsättning (sysselsättningstid), om inte annat följer av 5-6 §§.

Allmänna råd

En intagen som under sysselsättning stör ordningen eller vägrar följa anvisningar och som därigenom försvårar genomförandet av verksamheten anses inte ha utfört eller deltagit i anvisad sysselsättning.

3 § I sysselsättningstid ingår eventuell restid samt raster om totalt 30 minuter per dag. Lunchrast inräknas inte i sysselsättningstiden.

4 § I sysselsättningstid räknas även tid för

1. planerade och personalledda samtal om verkställigheten och därmed jämförbara frågor,
2. närvaro vid kollegium,
3. deltagande i förtroenderåd eller förtroenderåds överläggning med ledningen för anstalten, samt
4. annan angelägen aktivitet som inte kan utföras under permisson.

Första stycket gäller endast om aktiviteten sker inom Kriminalvården och den intagne annars skulle ha utfört eller deltagit i sysselsättning.

Allmänna råd

Med annan angelägen aktivitet avses t.ex. besök hos läkare, tandläkare, sjuksköterska, sjukgymnast eller psykolog.

5 § En intagen har rätt till dubbel normalersättning för sysselsättning som en viss dag utförs utöver vad som normalt gäller för sysselsättning i anstalten.

Allmänna råd

Hur många timmar per dag en intagen normalt anvisas sysselsättning i en viss anstalt framgår av anstaltens lokala rutiner.

6 § En intagen har rätt till ersättning med tre kronor per timme utöver normalersättningen för sysselsättning som utförs på annan tid än helgfri måndag till fredag klockan 07.30 – 19.00, om inte ersättning utgår enligt 5 §.

Ersättning om den intagne inte kan anvisas sysselsättning eller vid sjukdom

7 § Om en intagen inte kan anvisas sysselsättning 40 timmar per vecka har han eller hon rätt till hälften av normalersättningen för varje timme som sysselsättning inte kan anvisas. Det gäller dock inte om rätt till ersättning saknas enligt 13 § fängelseförordningen (2010:2010).

8 § En intagen vars arbetsförmåga är helt eller delvis nedsatt på grund av sjukdom har rätt till hälften av normalersättningen per timme för den tid som han eller hon annars skulle ha utfört eller deltagit i sysselsättning. Det gäller dock inte om rätt till ersättning saknas enligt 13 § fängelseförordningen (2010:2010).

Allmänna råd

Med att den intagnes arbetsförmåga är helt eller delvis nedsatt på grund av sjukdom avses såväl fysisk och psykisk sjukdom som skada.

Innehållande av ersättning för permissions- och frigivningsändamål

Allmänna råd till 3 kap. 4 § fängelselagen (2010:610)

Ersättning kan hållas inne för t.ex. resa, uppehälle, inköp av kläder och liknande i samband med permission, särskild permission, särskild utslussningsåtgärd eller frigivning.

En intagen kan få använda den innehållna ersättningen för andra angelägna ändamål som kan underlätta anpassningen i samhället, om han eller hon inte kan antas få permission eller särskild permission under avsevärd tid och det är uppenbart att medlen inte behövs vid särskild utslussningsåtgärd, frigivning eller för att betala hemresa enligt 19 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716). Sådana ändamål kan vara t.ex. att betala telefonsamtal, tandvård, glasögon eller en närståendes resa till anstalten, eller ekonomisanering.

Den intagne ska normalt få tillgång till de medel som hållits inne när han eller hon frigges eller överförs till ett annat land för fortsatt verkställighet av straffet där. Om den intagne tas i förvar i omedelbar anslutning till villkorlig frigivning kan medlen hållas inne även under den tid som den intagne är tagen i förvar.

Uttag av belopp för att ersätta skadad egendom

9 § Ett sådant belopp som avses i 3 kap. 5 § fängelselagen (2010:610) får inte tas ut av ersättning som hålls inne för permissions- och frigivningsändamål.

Utbetalning av ersättning

10 § Utbetalning sker genom att det intjänade beloppet varannan vecka, på veckodag som Kriminalvården bestämmer, sätts in på ett kontantkort avsett för den intagne vilket är knutet till ett konto som administreras av Kriminalvården.

11 § En intagen ska vid varje utbetalningstillfälle skriftligen informeras om intjänat belopp, hur det har beräknats och om saldot på det kontantkort som avses i 10 §.

12 § En intagen som saknar pengar när verkställigheten påbörjas kan få förskott av ersättningen med högst 700 kronor. Återbetalning ska ske vid ett eller flera tillfällen genom avräkning från ersättning för sysselsättning eller på annat sätt.

4 kap. Fritid

Allmänna råd till 4 kap. 1 § fängelselagen (2010:610)

Synnerliga skäl mot att ge möjlighet till en timmes utomhusvistelse varje dag kan finnas t.ex. vid en oförutsedd situation som gör det nödvändigt att hålla de intagna avskilda från varandra med stöd av 6 kap. 5 § fängelselagen (2010:610) och det till följd därav saknas praktiska förutsättningar att låta de intagna vistas utomhus.

Allmänna råd till 4 kap. 2-5 §§ fängelselagen (2010:610)

Tillgången till fritidssysselsättning, utbudet av massmedier, samt möjligheterna att utöva religion eller hålla förtroenderåd kan inskränkas av ordnings- eller säkerhetsskäl samt till följd av praktiska förhållanden inom Kriminalvården som t.ex. anstaltsrutiner och resurstillgång.

1 § Den fritidssysselsättning som intagna ska ges möjlighet att ägna sig åt ska vara av varierat slag.

Allmänna råd

En intagen bör ges möjlighet till fritidssysselsättning som utgår från behov som har identifierats i verkställighetsplanen.

Intagna bör ges möjlighet att låna enklare utrustning till fritidssysselsättning, t.ex. CD-spelare och hörlurar, musikinstrument samt sällskapsspel. En förutsättning för utlåning av sådan utrustning är att den intagne inte tidigare har manipulerat eller på annat sätt skadat utlånad egendom och inte heller kan antas komma att göra det.

2 § En intagen ska genom Kriminalvårdens försorg ges möjlighet att köpa varor i kiosk eller i varuautomat.

3 § En intagen får inte spela med andra intagna om pengar, om andra föremål eller med pengars värde som insats.

4 § En intagen ska ges möjlighet att ta del av ett varierat utbud av litteratur och samhällsinformation.

5 § En intagen ska ges möjlighet att ta del av SVT 1, SVT 2 samt TV 4.

6 § En intagen ska på lämpligt sätt ges möjlighet till kontakt med en representant för den egna religionen.

7 § Förtroenderåd ska hållas under fritid. Om det inte är möjligt, får det hållas under sysselsättningstid. Kriminalvården bestämmer när förtroenderåds överläggning med ledningen för anstalten ska hållas.

Förtroenderåd får hållas utan närvaro av personal, om inte ordningen eller säkerheten kan äventyras.

Vid förtroenderåd och förtroenderåds överläggning med ledningen för anstalten ska Kriminalvården tillhandahålla nödvändigt skrivmaterial.

5 kap. Personliga tillhörigheter

Allmänna råd till 5 kap. 1 § fängelselagen (2010:610)

Med personliga tillhörigheter avses all egendom som tillhör en intagen, t.ex. kläder, skor, pengar och försändelser. Egendom som Kriminalvården förser den intagne med utgör inte personliga tillhörigheter. Med innehav avses att den intagne förvarar personliga tillhörigheter i bostadsrummet eller i gemensamma utrymmen i anstalten. Med innehav avses också att den intagne disponerar pengar på ett sådant kontantkort som avses i 3 kap. 10 §.

Mottagande och innehav

Böcker, tidskrifter och tidningar

Allmänna råd till 5 kap. 1 § fängelselagen (2010:610)

Behandlingsbegreppet innefattar här brotts- och missbruksrelaterad programverksamhet som den intagne genomgår med anledning av att han eller hon har ett missbruk eller är dömd för sexualbrott eller våldsbrott.

1 § En intagen får inte ta emot och inneha böcker, tidskrifter eller tidningar som uppmanar till brott eller som innehåller beskrivningar av vapen eller av hur man tillverkar droger eller föremål som är ägnade att användas som brottsverktyg.

2 § En intagen som genomgår behandling för sexualbrottslighet får inte ta emot och inneha böcker, tidskrifter eller tidningar med pornografiskt innehåll.

Allmänna råd

Med pornografiskt innehåll avses text och bilder som på ett ohöjlt och utmanande sätt beskriver eller återger ett sexuellt motiv, t.ex. bilder som visar samlag eller könsorgan.

3 § En intagen som genomgår behandling mot missbruk får inte ta emot och inneha böcker, tidskrifter eller tidningar som förhårligar bruk av sådant som den intagne missbrukar.

Allmänna råd

Missbruk kan avse droger och även t.ex. spel.

4 § En intagen som genomgår behandling för våldsbrott får inte ta emot och inneha böcker, tidskrifter eller tidningar som förhårligar våld.

Pengar

5 § En intagen får, med undantag för det belopp som hålls inne för permissions- och frigivningsändamål, disponera sådan ersättning för sysselsättning som avses i 3 kap. 3 § fängelselagen (2010:610).

I övrigt får den intagne inte disponera pengar utöver vad som följer av 5 kap 2 § fängelselagen och 12 §.

6 § En intagen får inte ta emot och inneha kontanter. Det gäller dock inte en intagen som vistas i anstalten Gruvberget.

Övriga personliga tillhörigheter

7 § En intagen får inte ta emot och inneha

- pass,
- rökverk och tillbehör, annat än i samband med tillåten rökning, eller
- utrustning för elektronisk kommunikation eller lagring av data.

Allmänna råd

Med tillbehör till rökverk avses t.ex. tändare, tändstickor och andra elddon samt tobak, cigarettpapper och lösa filter.

Med utrustning för elektronisk kommunikation avses t.ex. telefoner, datorer, vissa spelkonsoler och tillbehör till sådan utrustning.

Allmänna råd till 5 kap. 1 § andra stycket fängelselagen (2010:610)

Bedömningen av vilka personliga tillhörigheter som kan anses vara motiverade för att verkställigheten ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt och därmed kan tillåtas bör ta sin utgångspunkt i att ordningen och säkerheten ska kunna upprätthållas och att verkställigheten särskilt ska inriktas på åtgärder som förebygger återfall i brott. Mottagande och innehav av tillhörigheter som kan äventyra ordningen eller säkerheten, t.ex. tillhörigheter som genom sin mängd försvårar visitation eller vållar sanitär olägenhet eller som kan antas motverka den behandling som den intagne genomgår är aldrig motiverat. Bedömningen av vad som kan anses motiverat kan variera såväl mellan olika avdelningar och anstalter som mellan olika intagna och grupper av intagna.

Normalt är följande personliga tillhörigheter motiverade:

- underkläder och tränings skor,
- glasögon eller annat synhjälpmedel,
- hörselhjälpmedel,
- armbandsur av enklare beskaffenhet,
- vigselring,
- ett fåtal övriga smycken av mindre värde,
- ett fåtal elektriska apparater av enklare slag,
- utrustning som behövs för att utöva religion,
- fotografier, brev, vykort och affischer,
- CD-spelare och hörlurar eller motsvarande,
- CD-skivor eller motsvarande, om den intagne har tillgång till CD-spelare eller motsvarande
- telefonkort till INTIK-systemet, samt
- tillhörigheter som är inköpta i kiosk eller varuautomat genom Kriminalvårdens försorg.

Även andra personliga tillhörigheter än de uppräknade kan, efter en prövning i det enskilda fallet, vara motiverade. En förutsättning är dock att tillhörigheterna kan förvaras och transporteras inom Kriminalvården utan olägenhet. Tillhörigheter som kan tillåtas efter en prövning i det enskilda fallet är t.ex.

- andra kläder och skor än underkläder och träningskor, om det finns medicinska eller storleksmässiga skäl,
- läkemedel som är förskrivna av läkare,
- tillhörigheter som behövs för att utföra sysselsättning,
- spelkonsoler utan möjlighet till elektronisk kommunikation eller lagring av data,
- musikinstrument,
- sällskapsspel, samt
- annan utrustning för fritidssysselsättning som kan utföras i bostadsrummet, t.ex. hobbymaterial eller handarbeten.

Normalt är det inte motiverat att ta emot och inneha personliga tillhörigheter av sådant slag som Kriminalvården förser den intagne med. Innehav av livsmedel, utöver vad som är inköpt i kiosk eller varuautomat genom Kriminalvårdens försorg, är normalt inte motiverat. Andra sängkläder och annan bäddutrustning än vad Kriminalvården tillhandahåller kan få tas emot och innehas om det finns medicinska skäl. På anstalt av lägsta säkerhetsklass kan det i vissa fall anses motiverat att ta emot och inneha andra kläder och skor än de som Kriminalvården förser den intagne med.

8 § Ett beslut om mottagande och innehav kan återkallas om mottagandet och innehavet kan äventyra ordningen eller säkerheten, motverka den behandling som den intagne genomgår eller i övrigt inte anses vara motiverat för att verkställigheten ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

Omhändertagande och förvaring

Allmänt

Allmänna råd till 5 kap. 2 § fängelselagen (2010:610)

Ett omhändertagande enligt 5 kap. 2 § fängelselagen av andra tillhörigheter än pass och pengar innebär inte någon annan inskränkning i den intagnes rätt att disponera tillhörigheterna utöver att han eller hon inte får inneha dem.

Omhändertagande av personliga tillhörigheter kan ske t.ex. vid kontroll av bostadsrum, kroppsvisitation eller granskning av försändelser. En granskad försändelse som en intagen inte får inneha bör befordras till den intagne innan den omhändertas om det är skäligt att den intagne direkt får ta del av innehållet i försändelsen.

Personliga tillhörigheter som en intagen inte får ta emot och inneha behöver inte alltid omhändertas. Den intagne kan i stället, efter en skriftlig överenskommelse med Kriminalvården, förvara tillhörigheterna på särskilt anvisad plats inom anstalten, t.ex. i ett skåp som både den intagne och Kriminalvården har nyckel till. Tillhörigheter som den intagne förvarar på detta sätt behöver inte dokumenteras.

9 § När personliga tillhörigheter som en intagen inte får ta emot och inneha omhändertas ska, om möjligt, två tjänstemän medverka.

Förvaring vid transport

10 § Inför en transport ska de personliga tillhörigheter som ska följa med vid transporten packas i emballage som tillhandahålls av Kriminalvården. Emballaget ska plomberas. Den intagne ska, om möjligt, själv packa tillhörigheterna och plombera emballaget. Utförs uppgifterna av Kriminalvården ska, om möjligt, två tjänstemän medverka.

Antalet kollin ska förtecknas.

Medgivande att disponera pengar och pass

11 § En intagen får endast disponera omhändertagna pengar enligt 12 § eller om det finns särskilda skäl.

Allmänna råd

Särskilda skäl kan finnas t.ex. om den intagne

- kommer till en anstalt mellan två tillfällen för utbetalning av ersättning,*
- den intagne visar att han eller hon behöver betala hyra, underhåll eller andra legitima och angelägna skulder,*
- behöver betala tandvård, glasögon eller resa och uppehälle vid permission eller annan tillfällig vistelse utan för anstalt, eller*
- har andra kostnader som bedöms vara motiverade med hänsyn till ändamålet med verkställigheten, t.ex. inköp av kurslitteratur eller fritidsutrustning.*

12 § Varannan vecka, efter utbetalning av ersättning för sysselsättning, får en överföring om högst 800 kronor göras från den intagnes omhändertagna pengar till ett sådant kontantkort som avses i 3 kap. 10 §. Överföringen får inte medföra att saldot på kontantkortet överstiger 1 600 kronor.

Beloppsbegränsningen om 800 kronor gäller inte den som får ålderspension.

En överföring får inte göras om det finns särskilda skäl mot det.

Allmänna råd

Särskilda skäl mot en överföring kan vara att den intagne på ett allvarligt sätt har åsidosatt vad som gäller för verkställigheten, t.ex. genom hantering av droger, arbetsvägran eller spel om pengar.

13 § Den intagne får disponera sitt pass endast om det finns särskilda skäl.

Sändande av omhändertagna tillhörigheter från anstalt

14 § Andra omhändertagna tillhörigheter än pengar och pass ska sändas till den adress där den intagne är folkbokförd, eller till annan adress som han eller hon anger.

Tillhörigheterna ska inte sändas om den intagne

1. behöver ha tillgång till dem i anstalt,
 2. behöver dem vid permission eller annan tillfällig vistelse utanför anstalt och det är rimligt att tillhörigheterna förvaras i anstalt i avvaktan på en sådan vistelse, eller
 3. behöver dem under särskild utslussningsåtgärd eller vid frigivning och det är rimligt att tillhörigheterna förvaras i anstalt i avvaktan på en sådan åtgärd.
- Tillhörigheterna ska inte heller sändas om det finns särskilda skäl mot det.

15 § Innan omhändertagna tillhörigheter sänds från anstalten ska den intagne ges möjlighet att se till att de skickas, hämtas eller tas med ut från anstalten.

16 § Kostnad som uppstår i samband med att omhändertagna tillhörigheter sänds från anstalten ska avräknas från den intagnes ersättning för sysselsättning. Avräkning får dock inte göras från den ersättning som hålls inne för permissions- och frigivningsändamål.

Hantering av personliga tillhörigheter sedan frihetsberövandet upphört

Allmänna råd till 5 kap. 4 § fängeslagen (2010:610)

Den period om tre månader under vilken personliga tillhörigheter ska förvaras räknas normalt från den tidpunkt då den intagne frigges eller annars har fullgjort verkställigheten i anstalt eller från den tidpunkt då frihetsberövandet har upphört på annat sätt, t.ex. genom att den intagne rymt eller fritagits, avlidit eller överförs för fortsatt verkställighet i ett annat land. Med att frihetsberövandet upphört avses inte att den intagne med stöd av lag vistas utanför anstalten.

Med att försäljning inte är möjlig avses t.ex. att tillhörigheterna saknar marknadsvärde. Med skälig ersättning avses normalt det belopp som influtit vid försäljningen med avdrag för Kriminalvårdens omkostnader för försäljning t.ex. vid auktion.

Dokumentation

17 § När omhändertagna tillhörigheter med stort ekonomiskt värde förvaras ska dokumentation ske genom fotografering.

18 § Utöver vad som framgår av 14 § andra stycket fängesförordningen (2010:2010) ska dokumentation ske när omhändertagna tillhörigheter lämnas ut eller sänds från anstalten och när kvarlämnade tillhörigheter säljs eller förstörs.

19 § När en personlig tillhörighet lämnas ut ska mottagandet kvitteras.

6 kap. Vistelse i gemensamhet och avskildhet

1 § I en anstalt av säkerhetsklass A-D får intagna vara inlåsta i sina bostadsrum i anslutning till dygnsvilan under tiden klockan 19.00 - 08.00. Utöver tid för

inlåsning och upplåsning av en avdelning får en intagen inte vara inlåst mer än tolv timmar per dygn enligt denna bestämmelse.

Inlåsning får påbörjas 15 minuter före den tid som vid anstalten gäller för inlåsning i bostadsrummet. Upplåsning ska avslutas senast 15 minuter efter den tid som vid anstalten gäller för upplåsning av bostadsrummet.

2 § I en anstalt av säkerhetsklass E får intagna vara inlåsta på sina bostadsavdelningar i anslutning till dygnsvilan under tiden klockan 21.00 - 08.00. Utöver tid för inlåsning och upplåsning av en avdelning får en intagen inte vara inlåst mer än tio timmar enligt denna bestämmelse.

Inlåsning får påbörjas 30 minuter före den tid som vid anstalten gäller för inlåsning på avdelningen. Upplåsning ska avslutas senast 30 minuter efter den tid som vid anstalten gäller för upplåsning av avdelningen.

Allmänna råd till 6 kap. 4 § fängelselagen (2010:610)

Skäl för att hålla den intagne avskild kan t.ex. vara att den intagne upplever hot mot sin person. Om en sådan åtgärd kan befaras ha negativ inverkan på den intagne, t.ex. på hans eller hennes psykiska hälsa, kan det utgöra skäl mot avskildhet.

7 kap. Besök och andra kontakter

Besök

Allmänna råd till 7 kap. 1 § fängelselagen (2010:610)

Med uttrycket lämpligen kan ske avses praktiska förutsättningar för besök, t.ex. vad som är möjligt med hänsyn till anstaltens rutiner samt tillgången till personal och besöksrum.

Besök av en person som avtjänar ett fängelsestraff eller är föremål för kriminalvård i frihet bör normalt inte beviljas. Detsamma gäller besök av en person som är misstänkt för brott, missbrukar narkotika eller är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet. Om personen är närstående till den intagne kan dock kontrollerade besök medges, om riskerna kan hanteras genom kontrollen.

När besök lämpligen kan ske

1 § Vid fördelning av tider för besök ska besök av närstående prioriteras.

Vid fördelning av tider för besök i besökslägenhet ska besök av barn prioriteras. I övrigt ska besök till intagna, som har lång verkställighetstid och som inte kan beviljas permission, prioriteras.

Besökslägenhet

2 § Om förutsättningarna för att ta emot besök enligt 7 kap. 1 § fängelselagen (2010:610) är uppfyllda får en intagen ta emot besök i en besökslägenhet, om besöket inte ska kontrolleras på ett sådant sätt som avses i 7 kap. 2 § samma lag

och besök utan sådan kontroll tidigare har genomförts i besöksrum eller på annat sätt.

**KVFS
2011:1**

Besök i anstalten Gruvberget

3 § En intagen som är tillfälligt placerad i anstalten Gruvberget får ta emot besök av närstående under de förutsättningar som anges i 2 §.

Besök av barn

4 § En intagen får ta emot besök av ett barn endast om besöket kan antas vara till barnets bästa.

Allmänna råd

Besök av barn bör normalt endast tillåtas om barnet är närstående till den intagne. Barnet bör normalt följas åt av en vuxen under besöket. En sådan vuxen kan vara t.ex. en annan vårdnadshavare, en person från socialtjänsten eller någon annan som barnet har förtroende för.

Kontroll

5 § När en intagens besök ska kontrolleras på grund av att det finns risk för överlämnande av ett otillåtet föremål ska ett besöksrum som omöjliggör att föremål överlämnas användas, om ett sådant rum finns att tillgå och det inte finns skäl mot det.

Allmänna råd

Skäl mot att genomföra besök i ett besöksrum som omöjliggör att föremål överlämnas kan finnas t.ex. vid besök av barn.

6 § Om ett besök kontrolleras på ett sådant sätt som avses i 7 kap. 2 § fängelselagen (2010:610) på grund av att det finns risk för överlämnande av ett otillåtet föremål får den intagne och besökaren inte ha kroppskontakt, om det inte finns särskilda skäl.

Allmänna råd

Särskilda skäl att tillåta kroppskontakt kan finnas t.ex. om besökaren är ett barn.

7 § Om ett besök övervakas ska samtal under besöket föras på ett språk som förstås av den som övervakar det, om det inte är obehövligt med hänsyn till syftet med övervakningen. Om samtalet inte kan föras på ett sådant språk ska tolk anlitas. Om samtalet i strid med vad som gäller för besöket förs på ett språk som inte förstås av den som övervakar besöket eller av tolken ska besöket avbrytas, om det inte är uppenbart obehövligt.

Allmänna råd

Om syftet med övervakningen endast är att förhindra överlämnande av otillåtna föremål kan det vara obehövligt att den som övervakar besöket förstår samtalet.

8 § Om ett besök övervakas genom bild- eller ljudupptagning ska den intagne och besökaren informeras om det.

9 § En besökare får inte spela in ljud eller bild i anstalten utan Kriminalvårdens tillstånd.

Elektronisk kommunikation

Allmänna råd till 7 kap. 4 § fängelselagen (2010:610)

Med uttrycket lämpligen kan ske avses praktiska förutsättningar för elektronisk kommunikation, t.ex. vad som är möjligt med hänsyn till anstaltens rutiner samt tillgången till personal och utrustning för sådan kommunikation.

Tillstånd till elektronisk kommunikation med en person som avtjänar ett fängelsestraff eller är föremål för kriminalvård i frihet bör normalt inte beviljas. Det samma gäller elektronisk kommunikation med en person som är misstänkt för brott, missbrukar narkotika eller är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet. Om personen är närstående till den intagne kan dock tillstånd till avlyssnad kommunikation medges, om riskerna kan hanteras genom avlyssningen.

Utrustning för elektronisk kommunikation

10 § En intagen får använda annan utrustning för elektronisk kommunikation än sådan som tillhandahålls av Kriminalvården om han eller hon utan åtföljande personal

- vistas i anstalten Gruvberget eller
- vistas utanför anstalten enligt 9 eller 10 kap. fängelselagen (2010:610).

Allmänna råd

Med utrustning avses även programvara.

Elektronisk kommunikation via telefon

11 § En intagens ansökan om telefontillstånd ska betraktas som en ansökan om tillstånd att ringa inom INTIK-systemet, om inte den intagne anger något annat.

12 § En intagen i en anstalt av säkerhetsklass A eller B får inte ringa till IP-telefoni inom INTIK-systemet.

13 § En intagen får beviljas tillstånd att ringa telefonsamtal utanför INTIK-systemet endast om

1. tillstånd till samtalet av säkerhetsskäl inte kan beviljas inom det systemet och
2. den intagne har starka skäl för att få ringa samtalet.

Tillstånd till ett telefonsamtal som Kriminalvården ska bekosta genom bidrag till den intagne får medges utanför INTIK-systemet, även om tillstånd inom det systemet kan beviljas.

Allmänna råd

Starka skäl att få ringa telefonsamtal utanför INTIK-systemet kan finnas t.ex. för samtal till en närstående, om behovet av kontakt inte kan tillgodoses på annat sätt, eller för samtal till en advokat.

14 § Om tillstånd till telefonsamtal inom INTIK-systemet inte kan beviljas på grund av säkerhetsskäl och samtal i stället genomförs utanför det systemet enligt 13 § ska samtalet avlyssnas, om det inte är uppenbart obehövligt.

Allmänna råd

Att samtal mellan en intagen och en advokat som företräder den intagne i en rättslig angelägenhet inte får avlyssnas framgår av 7 kap. 5 § andra stycket fängelselagen (2010:610).

15 § Avlyssning av ett telefonsamtal ska ske i realtid. Om det inte är möjligt får samtalet spelas in och avlyssnas i efterhand, om det innebär tillräcklig kontroll.

16 § Ett telefonsamtal som avlyssnas ska föras på ett språk som förstås av den som avlyssnar samtalet. Om samtalet inte kan föras på ett sådant språk ska tolk anlitas. Om samtalet förs på ett språk som inte förstås av den som avlyssnar samtalet eller av tolken ska samtalet avbrytas, om det inte är uppenbart obehövligt.

Elektronisk kommunikation via dator

17 § En intagen som deltar i utbildning som anordnas av Kriminalvården får kommunicera via dator med Kriminalvårdens lärare och studie- och yrkesvägledare.

18 § En intagen får beviljas tillstånd att kommunicera via Internet med ett universitet eller en högskola där han eller hon studerar eller för andra ändamål som är av stor vikt för hans eller hennes frigivningsförberedelser om

1. kommunikationen lämpligen kan ske,
2. behovet av kommunikation inte kan tillgodoses på annat sätt, och
3. ändamålet är identifierat i verkställighetsplanen.

Kommunikation via Internet ska ske under ständig övervakning.

Försändelser

19 § En försändelse till eller från en intagen ska befordras samma dag som försändelsen kommer till anstalten, om det är möjligt och försändelsen inte ska granskas.

20 § Vid granskning av en försändelse ska, om möjligt, två tjänstemän medverka.

21 § Alla försändelser till och från en intagen på säkerhetsavdelning, förutom sådana som avses i 7 kap. 6 § fängelselagen (2010:610), s.k. myndighetspost, ska granskas.

22 § En försändelse till eller från en intagen får granskas genom

KVFS 2011:1

- genomlysning av försändelsen i oöppnat skick,
- öppnande utan genomläsning av innehållet, eller
- öppnande och genomläsning av innehållet.

En försändelse till eller från en intagen på säkerhetsavdelning ska alltid granskas genom öppning och genomläsning.

Om en försändelse har öppnats, ska den förseglas när granskningen är slutförd.

23 § Granskning av en försändelse till eller från en intagen ska ske skyndsamt. Efter granskningen ska försändelsen lämnas ut till den intagne så snart som möjligt om den inte ska omhändertaras enligt 5 kap. 2 § fängelselagen (2010:610) eller hållas kvar enligt 7 kap. 8 § samma lag.

Om innehållet i en granskad försändelse bedöms kunna vara straffbart i samband med innehav eller spridning eller om det lämnar upplysningar om brott, för vilket fängelse är föreskrivet och som kan antas föranleda annan påföljd än böter, ska Polisen underrättas så snart som möjligt.

Allmänna råd till 7 kap. 8 § fängelselagen (2010:610)

Särskilda skäl mot att lämna ut en granskad försändelse kan finnas om ordningen eller säkerheten skulle äventyras vid befordran av försändelsen. Om försändelsen innehåller information som kan utgöra fara för någon annans liv eller hälsa eller uppgifter som kan äventyra ordningen eller säkerheten i anstalten även efter att den intagne frigivits kan det finnas särskilda skäl att hålla kvar försändelsen även efter den tidpunkten.

Allmänna råd till 21 § fängelseförordningen (2010:2010)

Särskilda skäl mot att underrätta en intagen om att en försändelse har hållits kvar kan t.ex. vara att arbetet i en redan inledd förundersökning skulle kunna skadas, om försändelsen i sig tyder på att Polisen eller Kriminalvården har vetskap om planerad brottslighet eller om försändelsen innehåller information om ett planerat brott, rymnings- eller upplöpsplaner eller information som kan användas för att hota eller trakassera andra intagna eller kriminalvårdspersonal.

24 § Den intagne ska underrättas när en försändelse har granskats. Underrättelsen ska innehålla information om

1. vilken försändelse som har granskats,
2. med stöd av vilket lagrum granskningen har skett,
3. vilken typ av granskning som har utförts,
4. datum för granskningen, samt
5. vem eller vilka som utfört granskningen.

Gemensamma bestämmelser

Hänsyn till brottsoffer

25 § Vid prövningen av om besök eller elektronisk kommunikation kan medföra skada för annan ska särskilt beaktas om den som kontakten ska äga rum med är

brottsoffer till den intagne eller annars har en sådan relation till den intagne att en kontakt skulle medföra skada för den personen eller för ett brottsoffer.

**KVFS
2011:1**

Samtycke av den som kontakt ska äga rum med

26 § Den som en intagen vill ta emot besök av eller kommunicera elektroniskt med ska tillfrågas om han eller hon samtycker till att kontakten ska äga rum. I samband med det ska den som kontakten ska äga rum med informeras om

- att han eller hon, om samtycke till kontakt lämnas, kan komma att registreras i Kriminalvårdens datasystem,
- att Kriminalvården, om samtycke till kontakt lämnas, kan komma att undersöka om han eller hon är dömd eller misstänkt för brott eller för att utöva brottslig verksamhet och inhämta upplysningar om hans eller hennes personliga förhållanden i övrigt, samt
- att han eller hon kan komma att bli föremål för kroppsvisitation eller ytlig kroppsbesiktning vid ett besök.

Den intagne ansvarar för att samtycke inhämtas på en blankett som fastställs av Kriminalvården. Det gäller dock inte om den som kontakten ska äga rum med är brottsoffer till den intagne och Kriminalvården inhämtar samtycke.

Allmänna råd

Om den som kontakten ska äga rum med är ett barn ankommer det enligt reglerna i föräldrabalken på den eller dem som är vårdnadshavare att ta ställning till om samtycke till kontakten ska lämnas.

27 § Om den som kontakten ska äga rum med inte samtycker till kontakt med den intagne, får den intagne inte beviljas tillstånd till kontakten.

28 § Vad som anges i 26-27 §§ gäller inte

1. om den som kontakten ska äga rum med är advokat eller tjänsteman på eller uppdragstagare till en svensk myndighet eller ett internationellt organ som har av Sverige erkänd behörighet att ta emot klagomål från enskilda, och kontakten sker i anledning av den ställningen,
2. vid telefonsamtal som är av stor vikt för den intagnes frigivningsförberedelser och samtalet sker utanför INTIK-systemet,
3. när en intagen underrättar en närstående om var han eller hon befinner sig enligt bestämmelsen i 3 § fängelseförordningen (2010:2010), eller
4. om kontakten med hänsyn till särskilda omständigheter är uppenbart befogad och en tillfredsställande kontroll kan uppnås.

Allmänna råd

En uppdragstagare kan vara t.ex. en person som Kriminalvården har förordnat som personutredare.

Telefonsamtal som är av stor vikt för den intagnes frigivningsförberedelser kan vara t.ex. samtal till ett utländskt konsulat eller en hyresvärd.

En situation där en kontakt kan vara uppenbart befogad trots att något samtycke inte har lämnats kan vara t.ex. om det krävs brådskande åtgärder som rör ett gemensamt barn. Det ska vara fråga om en objektivt sett klart befogad kontakt.

För att en tillfredsställande kontroll ska kunna uppnås kan kommunikationen behöva avlyssnas.

Undersökning enligt 7 kap. 10 § fängelselagen (2010:610)

29 § Innan en intagen i en anstalt av säkerhetsklass A-D beviljas tillstånd att ta emot besök eller kommunicera elektroniskt ska en sådan undersökning som avses i 7 kap. 10 § fängelselagen (2010:610) göras. Det gäller dock inte i de fall som avses i 28 §.

Giltighet för tillstånd till besök och elektronisk kommunikation

30 § Ett tillstånd till besök eller elektronisk kommunikation för en annan än en närstående upphör att gälla om den intagne omplaceras till en annan anstalt. Detsamma gäller ett sådant tillstånd för en närstående, om den intagne omplaceras till en anstalt i högre säkerhetsklass.

Allmänna råd

Att ett tillstånd till besök eller elektronisk kommunikation fortsätter att gälla efter en omplacering hindrar inte den mottagande anstalten att vid behov genomföra en ny kontroll och eventuellt återkalla tillståndet, om det finns grund för det. Behov av att göra en ny kontroll kan finnas t.ex. om det har gått lång tid sedan föregående kontroll eller om det finns anledning att anta att den närståendes personliga förhållanden har förändrats i något avseende som påverkar prövningen av tillståndet.

8 kap. Särskilda kontroll- och tvångsåtgärder

Fotografering av intagna

1 § För att underlätta identifieringen ska en intagen fotograferas i anslutning till att han eller hon tas in i anstalt och därefter vid behov. Den intagne ska fotograferas framifrån och i högerprofil. Om den intagne har något synligt särskilt kännetecken ska det fotograferas särskilt, om kännetecknet inte är synligt på något av de andra fotografierna.

Allmänna råd

Synliga särskilda kännetecken kan vara t.ex. tatueringar, ärr eller födelsemärken på händerna eller underarmarna eller i nacken.

Kroppsvisitation och kroppsbesiktning

Allmänna bestämmelser

Allmänna råd till 23 § fängelseförordningen (2010:2010)

Att en kroppsbesiktning ska utföras med beaktande av så stor enskildhet som omständigheterna medger innebär att en sådan undersökning normalt inte ska utföras i närvaro av en annan intagen. I undantagsfall kan dock en undersökning

ske under sådana förhållanden, om det finns mycket starka säkerhetsskäl och åtgärden inte kan skjutas upp.

**KVFS
2011:1**

2 § Kroppsvisitation genom undersökning av föremål som en besökare vill ta med till den lokal där besöket ska äga rum ska genomföras i besökarens närvaro.

Föremål som besökaren inte vill ta med till den lokal där besöket ska äga rum får bara undersökas om det finns särskilda skäl och ska förvaras så att ingen obehörig kan komma åt dem. Besökaren ska genom skyltning eller på annat sätt informeras om att sådan undersökning kan ske.

Allmänna råd

Särskilda skäl att undersöka ett föremål som en besökare inte tar med till den lokal där besöket ska äga rum kan finnas t.ex. om det finns misstankar om att föremålet kan äventyra ordningen eller säkerheten i anstalten trots att det inte tas med till besöksrummet, t.ex. utrustning som kan möjliggöra otillåten elektronisk kommunikation eller explosiva föremål.

3 § Den som underkastas en kroppsvisitation eller kroppsbesiktning ska få ombyteskläder eller annat att skyla sig med, om det behövs och syftet med undersökningen därigenom inte äventyras.

Allmänna råd

Syftet med ett urinprov kan äventyras om den intagne får ha på sig t.ex. en morgonrock när provet lämnas och det därigenom uppstår en risk för manipulation.

Särskilt om prov för drogkontroll

Allmänna råd till 8 kap. 6 § fängeslagen (2010:610)

Kriminalvården bestämmer vilken form av prov för drogkontroll en intagen ska lämna.

4 § Blodprov på en intagen får endast tas av sjukvårdspersonal.

5 § Andra prov för drogkontroll än blodprov ska tas av eller lämnas i närvaro av kriminalvårdspersonal. En intagen får dock lämna urinprov enskilt om

1. det finns synnerliga skäl och
2. det kan ske utan risk för att provet manipuleras.

Allmänna råd

Synnerliga skäl att få lämna urinprov enskilt kan finnas t.ex. om en intagen har dokumenterade medicinska svårigheter att lämna urinprov i närvaro av personal.

Om den intagne har missbruksproblem finns normalt risk för att provet manipuleras.

6 § En intagen får inte utan medgivande ta med föremål till rum där urinprov tas.

**KVFS
2011:1**

Allmänna råd

Vätskor, pulver och liknande är exempel på föremål som inte får tas med utan medgivande.

7 § En intagen ska så snart det kan ske underrättas om resultatet av ett prov för drogkontroll.

8 § Om en preliminär analys av ett prov för drogkontroll genom saliv- eller svettprov visar positivt resultat ska den intagne föreläggas att lämna ett nytt prov för slutlig analys.

Allmänna råd

Det nya provet bör vara ett urinprov.

9 § Ett positivt resultat av en preliminär analys av ett prov för drogkontroll får bara utgöra underlag för beslut av inskränkande karaktär om beslutet inte kan skjutas upp.

Allmänna råd

Ett beslut som inte kan skjutas upp kan avse t.ex. vistelse utanför anstalt, omplacering eller besök. Ett beslut om varning kan däremot normalt skjutas upp i avvaktan på en slutlig analys.

Särskilt om tultolett

10 § En intagen som underkastas en kroppsbesiktning, som genom användning av tultolett syftar till att avgöra om den intagne har något föremål i kroppen, ska hållas under ständig tillsyn.

Allmänna råd

Med tultolett avses en toalett som ger Kriminalvården möjlighet att undersöka vad som finns i den intagnes avföring.

Omhändertagande av otillåtna föremål

Allmänna råd till 8 kap. 8 § fängelselagen (2010:610)

Insulinpennor och andra liknande läkemedel som har förskrivits av läkare är inte särskilt ägnade att användas vid narkotikamissbruk eller för annan befattning med narkotika och bör därför inte omhändertas med stöd av denna bestämmelse.

11 § Sådana medel, varor och föremål som avses i 8 kap. 8 § fängelselagen (2010:610) och som medförs, påträffas eller sänds på ett sätt som avses i samma bestämmelse ska omhändertas. Finns det inte någon känd ägare till egendomen ska den förstöras. Finns det en känd ägare ska egendomen förstöras, om det inte finns synnerliga skäl mot det.

Omhändertagna medel, varor och föremål som inte ska förstöras ska hanteras enligt bestämmelserna i 5 kap. fängelselagen.

Allmänna råd

Synnerliga skäl att inte förstöra medel och varor enligt 11 § kan finnas t.ex. om det är fråga om legala medel eller varor till ett inte obetydligt värde.

Fängsel

12 § En intagen som har belagts med fängsel för att han eller hon uppträder våldsam samt ska hållas under noggrann tillsyn så länge åtgärden består.

Befogenheter mot obehöriga personer

13 § Av dokumentationen av ett avvisande eller avlägsnande ska framgå

1. vem som beslutat om ingripandet,
2. grunden och tidpunkten för beslutet,
3. vem eller vilka som deltagit i ingripandet,
4. vem eller vilka som ingripandet riktat sig mot,
5. tiden för ingripandet, samt
6. vad som i övrigt har förekommit vid ingripandet.

9 kap. Hälso- och sjukvård

1 § En intagen ska, i anslutning till att han eller hon tas in i anstalt, tillfrågas om sitt hälsotillstånd. Den intagne ska så snart som möjligt ges möjlighet att få sin hälsa undersökt av en sjuksköterska, om en sådan undersökning inte har genomförts i en annan anstalt. En intagen som har en pågående medicinsk behandling ska dock alltid ges möjlighet att träffa sjuksköterska.

2 § En intagen som har förskrivits viss medicin ska få tillgång till den enligt förskrivningen.

Allmänna råd

Att den intagne ska få tillgång till sin medicin innebär inte att han eller hon alltid har rätt att inneha den enligt bestämmelserna i 5 kap.

3 § Vid akut sjukdom eller skada ska den intagne omedelbart få sjukvård.

Allmänna råd till 9 kap. 1 § andra stycket fängselslagen (2010:610)

Villkor ska vara individuellt utformade utifrån riskbedömningen och omständigheterna i det enskilda fallet. Villkor kan avse t.ex.

- förbud att ta kontakt med brottsoffer,
- skyldighet att följa uppgjord planering för vistelsen utanför anstalt,
- skyldighet att under hela eller delar av vistelsen utanför anstalt vistas inom ett visst geografiskt område, eller
- åtföljande av personal under vistelsen utanför anstalt.

10 kap. Permission och särskild permission

Riskbedömning

1 § Vid bedömningen av de risker som framgår av 10 kap. 1 och 2 §§ fängelselagen (2010:610) ska särskilt beaktas

1. karaktären och omfattningen av den intagnes tidigare och aktuella brottslighet, med särskild hänsyn tagen till eventuella brottsoffer,
2. utfallet av tidigare och pågående verkställighet, såsom utfallet av tidigare utvistelser och eventuell misskötsamhet,
3. strafftidens längd och återstående verkställighetstid,
4. om den intagne ska utvisas eller avvisas efter frigivning eller saknar anknytning till riket,
5. om den intagne är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet,
6. den intagnes personliga förhållanden, såsom missbruk eller psykisk ohälsa, samt
7. förhållandena under vilka permissionen kommer att genomföras.

Allmänna råd

Riskbedömningen ligger till grund för ställningstagande till om permission eller särskild permission kan beviljas och vilka villkor som ska gälla. Om en intagen missköter sig under verkställigheten ska en förnyad riskbedömning göras som ska vara vägledande för om eller när permission får beviljas.

Permission

Allmänna råd till 10 kap. 1 § fängelselagen (2010:610)

Permission för att underlätta den intagnes anpassning i samhället kan beviljas för t.ex. strukturerade och regelbundna vistelser i hemmet, besök hos Arbetsförmedlingen, socialtjänsten, optiker eller tandläkare, deltagande i föreningsverksamhet eller liknande verksamhet eller i AA/NA-möte.

Kvalifikationstid

Allmänna råd till 10 kap. 1 § första stycket fängelselagen (2010:610)

Om det vid riskbedömningen framkommer att den intagne inte bör beviljas permission när den tid som avses i 10 kap. 1 § 1 fängelselagen (kvalifikationstiden) har förflutit bör den tiden förlängas.

För att möjliggöra en individuell riskbedömning samt en planering inför den första permissionen bör en intagen inte beviljas permission förrän minst en månad av straffet har avtjänats i anstalt.

Permission innan kvalifikationstiden har förflutit

**KVFS
2011:1**

Allmänna råd till 10 kap. 1 § tredje stycket fängeslagen (2010:610)

Särskilda skäl att bevilja en intagen permission trots att kvalifikationstiden inte har förflutit kan finnas om den intagne behöver besöka t.ex. Arbetsförmedlingen, socialtjänsten eller tandläkare. En sådan permission bör endast beviljas om angelägenheten är nödvändig för att förbereda frigivningen eller om den behövs för besök hos tandläkare, och angelägenheten inte kan skjutas upp eller ordnas på annat sätt.

Permission efter kvalifikationstiden

2 § Sedan kvalifikationstiden förflutit får en intagen beviljas strukturerad och regelbunden permission enligt 3 § samt extra permission enligt 7 §.

3 § En intagen får inom en period som omfattar tre månader (permissionsperiod) beviljas en eller flera permissioner. Permission som sker under bevakning eller åtföljande av personal får dock beviljas vid högst två tillfällen per permissionsperiod.

Permission får beviljas med det antal dygn per permissionsperiod som anges i 4–6 §§ (permissionstid). Förhållandena på permissionsperiodens första dag avgör hur många dygns permission som kan beviljas. Nödvändig restid till och från den intagnes permissionsadress räknas inte in i permissionstiden.

En intagen får inte påbörja permission oftare än varannan vecka, om det inte finns särskilda skäl.

En permission får omfatta högst tre dygn. Den första permissionen får dock omfatta högst ett dygn. En permission som sker under bevakning eller åtföljande av personal får omfatta högst sex timmar inklusive restid, om det inte finns särskilda skäl.

Allmänna råd

Permission under bevakning eller åtföljande av personal bör normalt inte påbörjas oftare än var fjärde vecka. Särskilda skäl att påbörja en permission oftare än varannan vecka kan finnas t.ex. om den intagne behöver närvara vid en viktig angelägenhet som inte kan skjutas upp.

Som förberedelse inför en första längre permission på egen hand kan en intagen beviljas en eller flera kortare permissioner. Om riskbedömningen inte talar mot det kan permissionstiden därefter utökas successivt, s.k. permissionsstege. En intagen bör inte som en första permission på egen hand beviljas permission med övernattnings, om det inte är uppenbart att risken för misskötsamhet är låg.

4 § En intagen får beviljas permission under högst fem dygn den första permissionsperioden. Om det återstår mindre än tre månader till villkorlig frigivning eller påbörjandet av en vårdvistelse, vistelse i halvvägshus eller utökad frigång får dock permission beviljas under högst fyra dygn eller, om det återstår mindre än två månader, under högst två dygn.

5 § Efter den första permissionsperioden får en intagen beviljas permission under högst nio dygn per permissionsperiod. Om det återstår två år eller mer till villkorlig frigivning får dock den intagne beviljas permission under högst sex dygn.

6 § Om en intagens sista permissionsperiod innan villkorlig frigivning eller påbörjandet av en vårdvistelse, vistelse i halvvägshus eller utökad frigång är kortare än tre månader får den intagne beviljas permission under högst tre dygn för varje påbörjad månad som återstår.

7 § En intagen får beviljas extra permission för angelägenheter som är av stor vikt för att förbereda frigivningen och som inte kan eller skäligen bör ordnas under permission enligt 3 § eller på annat sätt. Sådan permission får inte omfatta längre tid än vad som är nödvändigt för att tillgodose syftet med permissionen.

Allmänna råd

Extra permission bör normalt beviljas endast för behov som har identifierats i verkställighetsplanen.

Särskild permission

Allmänna råd till 10 kap. 2 § fängeslagen (2010:610)

Särskild permission kan beviljas t.ex. för att en intagen ska kunna besöka en närstående som är allvarligt sjuk, närvara vid en närståendes begravning eller vid en viktig angelägenhet som rör den intagnes barn. Det ska i varje enskilt fall göras en avvägning mellan skälen för särskild permission å ena sidan och risken för misskötsamhet å andra sidan.

En intagen som avtjänar ett långvarigt fängelsestraff får beviljas särskild permission för att minska skadeverkningarna av frihetsberövandet. En sådan permission bör inte beviljas förrän minst två år av strafftiden har avtjänats och därefter högst en gång var nionde månad.

8 § En särskild permission får inte omfatta längre tid än vad som är nödvändigt för att tillgodose syftet med permissionen. En särskild permission för att minska skadeverkningarna av ett långvarigt frihetsberövande får omfatta högst fyra timmar inklusive restid.

Kontroll

Allmänna råd till 10 kap. 5 § fängeslagen (2010:610)

Villkor ska vara individuellt utformade utifrån riskbedömningen och omständigheterna i det enskilda fallet. Villkor kan avse t.ex.

- anmälningsplikt,
- förbud att använda alkohol och annat berusningsmedel,
- förbud att använda andra läkemedel än de som förskrivits av anstaltens läkare,
- förbud att vistas inom ett visst geografiskt område,
- förbud att ta kontakt med brottsoffer,

- skyldighet att följa uppgjord planering för permission och resa,
- skyldighet att genomföra antialkoholbehandling före permissionen,
- skyldighet att under hela eller delar av permissionen vistas inom ett visst geografiskt område, t.ex. på permissionsadressen eller annan angiven plats, eller
- åtföljande av personal under permissionen.

9 § För att kunna kontrollera att den intagne följt uppställda villkor ska en permission påbörjas och avslutas i anstalt, om kontrollen inte kan utföras på annat lämpligt sätt.

10 § En särskild permission för att minska skadeverkningarna av ett långvarigt frihetsberövande ska alltid vara bevakad.

11 § En intagen får beviljas permission eller särskild permission till ett annat land endast om det finns synnerliga skäl och en tillräcklig kontroll kan uppnås.

Allmänna råd

Synnerliga skäl kan finnas t.ex. om permissionen avser ett besök hos en närstående som befinner sig i livets slutskede.

11 kap. Särskilda utslussningsåtgärder

Förutsättningar

Behovsbedömning

1 § Prövningen av vilken utslussningsåtgärd som är mest ändamålsenlig ska utgå från den intagnes behov.

Allmänna råd

Frigång, vårdvistelse eller vistelse i halvvägshus bör normalt beviljas endast för behov som har identifierats i verkställighetsplanen. De olika utslussningsåtgärderna kan, utifrån den intagnes behov och förutsättningar, kombineras med varandra i syfte att uppnå en ändamålsenlig utslussning.

Riskbedömning

2 § Vid bedömningen av de risker som anges i 11 kap. 2-5 §§ fängelselagen (2010:610), ska särskilt beaktas

1. karaktären och omfattningen av den intagnes tidigare och aktuella brottslighet, med särskild hänsyn tagen till eventuella brottsoffer,
2. utfallet av tidigare och pågående verkställighet, såsom utfallet av genomförda utevistelser på egen hand och deltagande i brotts- och missbruksrelaterad programverksamhet,
3. strafftidens längd och återstående verkställighetstid,
4. om den intagne ska utvisas eller avvisas efter frigivning eller saknar anknytning till riket,

5. om den intagne är medlem i eller har annan koppling till ett kriminellt nätverk eller grov organiserad brottslighet, och

6. den intagnes personliga förhållanden, såsom missbruk eller psykisk ohälsa.

Allmänna råd

Riskbedömningen ligger till grund för ställningstagande till om en utslussningsåtgärd kan beviljas och vilka villkor som ska gälla. Innan en utslussningsåtgärd beviljas bör den intagne ha genomfört permission utan anmärkning. Innan frigång beviljas bör den intagne ha genomfört permission på egen hand utan anmärkning. Innan vistelse i halvvägshus eller utökad frigång beviljas bör den intagne ha genomfört permission på egen hand med övernattnings utan anmärkning.

Utslussningsperiodens längd

3 § Utslussningsperiodens längd ska baseras på vad som framkommit vid behovsbedömningen och riskbedömningen. Utslussningsperiodens längd får inte medföra att straffet urholkas.

Särskilt om frigång

Allmänna råd till 11 kap. 2 § fängeslagen (2010:610)

Vid prövningen av om en intagen ska beviljas frigång bör det särskilt beaktas om den intagne behöver inskolning i arbetslivet eller om frigång kan antas väsentligt förbättra den intagnes möjlighet att försörja sig efter frigivningen.

Frigång kan bl.a. beviljas en intagen som behöver återinskolas i ett tidigare arbete efter ett längre fängelsestraff eller om en intagen behöver omskolning för att komma in på arbetsmarknaden eller för att börja arbeta inom ett nytt område. Frigång kan också beviljas för deltagande i grundläggande utbildning, yrkesutbildning eller högskolestudier. Frigång kan även beviljas om en intagens behov av missbruksbehandling kan tillgodoses bättre genom frigång än genom behandling i anstalt.

Särskilt om vårdvistelse

Allmänna råd till 11 kap. 3 § fängeslagen (2010:610)

Vid prövningen av om en intagen ska beviljas vårdvistelse bör det särskilt beaktas om den intagne har behov av vård eller behandling för t.ex.

- drogmissbruk,
- spelberoende,
- våldsbänagenhet,
- sexualbrottsrelaterat beteende,
- kriminellt beteende,
- psykiatrisk problematik, eller
- funktionsnedsättning.

Den intagne bör ha genomfört någon form av brotts- och missbruksrelaterad programverksamhet i anstalt eller på annat sätt visat att han eller hon är redo för

att bearbeta sin problematik på det sätt som kommer att krävas under vårdvistelsen.

**KVFS
2011:1**

Särskilt om halvvägshus

Allmänna råd till 11 kap. 4 § fängelselagen (2010:610)

Vid prövningen av om en intagen behöver det särskilda stöd och den tillsyn som kan beredas i halvvägshus bör det särskilt beaktas om den intagne saknar bostad eller om han eller hon ur riskhänseende eller av personliga skäl behöver mer stöd än vad som kan erbjudas vid utökad frigång.

Särskilt om utökad frigång

Allmänna råd till 11 kap. 5 § fängelselagen (2010:610)

Utökad frigång kan beviljas en intagen som inte har sådana behov som bättre tillgodoses genom en vårdvistelse eller en vistelse i halvvägshus. Utökad frigång bör normalt inte beviljas för kortare tid än en månad.

4 § Den intagnes bostad ska vara utformad så att kontroll med elektroniska hjälpmedel är möjlig. Den ska vara utformad för permanent boende samt i övrigt vara lämplig för den fortsatta verkställigheten.

5 § En person som den intagne delar bostad med ska tillfrågas om han eller hon samtycker till att fängelsestraffet avtjänas i bostaden. Om sådant samtycke inte lämnas får fängelsestraffet inte avtjänas i den bostaden.

Om den intagne delar bostad med ett brottsoffer får fängelsestraffet inte avtjänas i den bostaden, om det inte finns synnerliga skäl.

Allmänna råd

Om den som den intagne delar bostad med är ett barn ankommer det enligt reglerna i föräldrabalken på den eller de som är vårdnadshavare att ta ställning till om samtycke ska lämnas till att fängelsestraffet avtjänas i bostaden.

6 § Om den utökade frigången kan antas inverka menligt på barn som den intagne delar bostad med får den inte beviljas.

Sysselsättning under utslusningsåtgärd

7 § Arbete, behandling, utbildning eller särskilt anordnad verksamhet som den intagne ska delta i under frigång, vistelse i halvvägshus eller utökad frigång (sysselsättning under utslusningsåtgärd) ska vara regelbunden och kontrollerbar. Sysselsättning under utslusningsåtgärd får inte medföra övernattning utanför anstalten, halvvägshuset eller bostaden. Den får inte vara förlagd utomlands.

Allmänna råd till 11 kap. 2, 4 och 5 §§ fängelselagen (2010:610)

Arbete kan avse även t.ex. arbetsträning eller praktik som kan antas förbättra den intagnes förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden eller deltagande i

KVFS 2011:1

yrkesinriktad rehabilitering i samverkan med Arbetsförmedlingen och kommun (Krami).

Behandling kan avse t.ex. medverkan i brotts- eller missbruksrelaterade program eller behandling i öppenvård.

Utbildning innefattar t.ex. studier eller yrkesutbildning.

Särskilt anordnad verksamhet kan avse deltagande i dagcenterverksamhet och studiecirklar, sysselsättning liknande den som ges inom ramen för samhällstjänst samt vård av barn under föräldraledighet, vård av sjukt barn eller annan sjuk närstående.

Sysselsättningen bör normalt utföras måndag – fredag under dagtid. Vid vistelse i halvvägshus och vid utökad frigång bör sysselsättningsgraden motsvara minst tjugo timmar per vecka och i genomsnitt inte överstiga fyrtio timmar per vecka.

För intagna som är pensionärer eller på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning har svårt att klara sysselsättningskravet kan en något lägre sysselsättningsgrad godtas.

Kontroll

Allmänna råd till 11 kap. 6 § fängelselagen (2010:610)

Villkor ska vara individuellt utformade utifrån riskbedömningen och omständigheterna i det enskilda fallet. Villkor om skötsamhet, om skyldighet att hålla kontakt med Kriminalvården samt om att avhålla sig från alkohol och andra berusningsmedel bör regelmässigt meddelas. Villkor kan även avse t.ex.

- vilken bostad den intagne ska ha under utslussningsåtgärden,*
- förbud mot att lämna bostaden annat än på särskilt bestämda tider,*
- förbud att vistas inom eller utanför ett visst geografiskt område,*
- förbud att ta kontakt med en viss person, eller*

- vad som ska gälla i fråga om arbete, annan förvärvsverksamhet, utbildning eller annan sysselsättning.

Ändrade eller nya villkor bör meddelas om det är nödvändigt för att utslussningsåtgärden ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt, t.ex. om den intagne får en förändrad bostads- eller sysselsättningssituation eller gör sig skyldig till misskötsamhet av mindre allvarlig art som inte leder till upphävande av utslussningsåtgärden.

Särskilt om halvvägshus

8 § En intagen ska ha sin dygnsvila i halvvägshuset. Det gäller inte om den intagne beviljas vistelse utanför halvvägshuset enligt 9-11 §§ under tid för dygnsvila.

Allmänna råd

Den intagne bör normalt vistas i halvvägshuset klockan 22.00 – 06.00.

9 § En intagen får, utöver tid för sysselsättning under utslussningsåtgärd, vistas utanför halvvägshuset under högst 16 timmar per vecka för att ägna sig åt aktiviteter som förbereder honom eller henne för frigivningen eller syftar till att utveckla och stärka sociala nätverk.

Allmänna råd

Omfattningen av och innehållet i den intagnes vistelser utanför halvvägshuset enligt 9-11 §§ prövas individuellt med utgångspunkt i riskbedömningen.

10 § En intagen får, utöver vad som framgår av 9 §, vistas utanför halvvägshuset högst 72 timmar per månad. Denna tid får delas upp på högst fyra tillfällen och får inte kombineras med tid för annan vistelse utanför halvvägshuset.

Allmänna råd

Om det följer av riskbedömningen bör en intagen först beviljas en eller flera kortare vistelser utanför halvvägshuset som förberedelse inför en längre sådan.

11 § En intagen får vistas utanför halvvägshuset utöver vad som anges i 9-10 §§ om det finns synnerliga skäl.

Allmänna råd

Synnerliga skäl kan finnas vid akuta eller oplanerade händelser som t.ex. behov av läkarvård, besök hos närstående som är svårt sjuk, närvaro vid närståendes begravning eller kallelse att inställa sig hos Polisen eller annan myndighet. Sådan vistelse utanför halvvägshuset får inte omfatta längre tid än vad som är nödvändigt för att tillgodose syftet med åtgärden.

Särskilt om utökad frigång

12 § Utökad frigång ska förenas med villkor om att den intagne inte får lämna bostaden annat än på särskilt bestämda tider. Villkoret ska kontrolleras med elektroniska hjälpmedel under minst två tredjedelar, dock minst två månader, av tiden för den utökade frigången.

13 § En intagen ska ha sin dygnsvila i bostaden. Det gäller inte om den intagne beviljas vistelse utanför bostaden enligt 14-16 §§ under tid för dygnsvila.

Allmänna råd

Den intagne bör normalt vistas i bostaden mellan klockan 22.00 – 06.00.

14 § Den intagne får, utöver tid för sysselsättning, vistas utanför bostaden under högst 18 timmar per vecka. Om elektroniska hjälpmedel inte används för att kontrollera uppställda villkor får den intagne vistas utanför bostaden under ytterligare 6 timmar per vecka.

Utöver vistelse utanför bostaden enligt första stycket får den intagne vistas utanför bostaden högst 6 timmar per vecka för att ägna sig åt aktiviteter som förbereder honom eller henne för frigivningen eller syftar till att utveckla och stärka sociala nätverk.

Allmänna råd

Omfattningen av och innehållet i den intagnes vistelser utanför bostaden enligt 14-16 §§ prövas individuellt med utgångspunkt i riskbedömningen.

KVFS 2011:1

15 § Den intagne får, utöver vad som framgår av 14 §, vistas utanför bostaden högst 24 timmar per månad. Denna tid får delas upp på högst två tillfällen och får inte kombineras med tid för annan vistelse utanför bostaden.

Allmänna råd

Om det följer av riskbedömningen bör en intagen först beviljas en eller flera kortare vistelser utanför bostaden som förberedelse inför en längre sådan.

16 § En intagen får vistas utanför bostaden utöver vad som anges i 14-15 §§ om det finns synnerliga skäl.

Allmänna råd

Synnerliga skäl kan finnas vid akuta eller oplanerade händelser såsom behov av läkarvård, besök hos närstående som är svårt sjuk, närvaro vid närståendes begravning eller kallelse att inställa sig hos polisen eller annan myndighet. Sådan vistelse utanför bostaden får inte omfatta längre tid än vad som är nödvändigt för att tillgodose syftet med utevistelsen.

Upphävande av utslussningsåtgärd

Allmänna råd till 11 kap. 8 § 1 fängelselagen (2010:610)

Bristande förutsättningar som kan leda till att en utslussningsåtgärd upphävs är t.ex. att

- den intagne förlorar sin bostad,
- den intagne förlorar sin sysselsättning.
- en person som den intagne delar bostad med återtar sitt samtycke till att fängelsestraff avtjänas i bostaden,
- ett brottsoffer flyttar in i den intagnes bostad, eller
- kontroll med elektroniska hjälpmedel inte går att upprätthålla.

Allmänna råd till 11 kap. 8 § 2 fängelselagen (2010:610)

Misskötsamhet som kan leda till att en utslussningsåtgärd upphävs är t.ex. att den intagne

- avviker,
- återfaller i brottslighet som inte är av ringa art eller omfattning,
- är påverkad av droger,
- utan giltigt skäl vägrar att lämna prov för drogkontroll,
- inte håller kontakt med Kriminalvården enligt dess anvisningar,
- inte deltar i den sysselsättning under utslussningsåtgärd som bestämts,
- uppträder hotfullt,
- utan giltigt skäl kommer för sent vid ett eller flera tillfällen,
- vägrar att ge en person som kontrollerar villkoren för utökad frigång tillträde till bostaden,
- uppsåtligen manipulerar den tekniska övervakningsutrustningen vid kontroll med elektroniska hjälpmedel, eller
- bryter mot andra meddelade villkor.

12 kap. Varning och uppskjuten villkorlig frigivning

Varning

Allmänna råd till 12 kap. 1 § fängelselagen (2010:610)

Med föreskrifter som gäller för verkställigheten avses all normgivning som en intagen har att rätta sig efter, dvs. såväl lagar och förordningar som Kriminalvårdens föreskrifter.

En intagen bör varnas för bl.a.

- rymning eller fritagning,*
- försök till, förberedelse till eller främjande av rymning eller fritagning,*
- våld eller hot mot medintagen, tjänsteman eller annan person som vistas i anstalten,*
- trakasserier av medintagen, tjänsteman eller annan person som vistas i anstalten; särskilt sexuella trakasserier eller trakasserier på grund av etnisk tillhörighet eller funktionsnedsättning,*
- innehav eller bruk av eller annan befattning med narkotika, innehav av föremål som anges i 8 kap. 8 § fängelselagen (2010:610) (narkotikautensilier m.m.),*
- vägran att utan giltigt skäl lämna prov för drogkontroll eller annars låta sig kroppsvisiteras eller kroppsbesiktigas,*
- manipulation av prov för drogkontroll,*
- skadegörelse,*
- manipulation av elinstallation, larmanordning eller annan teknisk utrustning*
- missbruk av larmanordning,*
- upprepad vägran att utföra eller delta i anvisad sysselsättning,*
- innehav av otillåten telefonutrustning eller annan utrustning som kan användas för kommunikation,*
- innehav av andra otillåtna föremål,*
- otillåten datoranvändning, och*
- underlåtenhet att följa personals anvisningar.*

1 § Vid förhör med den intagne ska, om möjligt, två tjänstemän medverka.

2 § Vid förhör får inte medvetet oriktiga uppgifter, löften eller förespeglingar om förmåner, hot, tvång, uttrötning eller andra otillbörliga åtgärder användas. Den som hörs får inte fråntas rätten till sedvanliga måltider eller vila.

Uppskjuten villkorlig frigivning

Allmänna råd till 12 kap. 2 § fängelselagen (2010:610) och 26 kap. 6 och 7 §§ brottsbalken

Vid bedömningen av om det finns synnerliga skäl mot villkorlig frigivning ska en helhetsbedömning göras av allt som har inträffat under verkställigheten.

Dokumenterad styrkt misskötsamhet utgör ett viktigt underlag vid den samlade bedömningen av verkställigheten. Att en varning har meddelats är inte någon

formell förutsättning för att en händelse ska kunna läggas till grund för ett beslut om uppskjuten villkorlig frigivning.

Även misskötsamhet vid tillfällig placering i häkte under verkställighet av fängelsestraff samt under vistelse utanför anstalt enligt 9-11 kap. fängelselagen bör vägas in vid helhetsbedömningen.

Om den villkorliga frigivningen skjuts upp kan de omständigheter, som ligger till grund för det beslutet, inte läggas till grund för senare beslut om att ytterligare skjuta upp den villkorliga frigivningen. Om den villkorliga frigivningen däremot inte skjuts upp, kan redan inträffad misskötsamhet, tillsammans med ytterligare misskötsamhet, senare medföra att den villkorliga frigivningen skjuts upp. Har en gärning prövats i straffrättslig ordning och bedömts inte utgöra brott, kan gärningen ligga till grund för beslut om uppskjuten villkorlig frigivning.

13 kap. Bidrag av allmänna medel

1 § En intagen får beviljas bidrag enligt bestämmelserna i detta kapitel, om det är skäligt med hänsyn till den intagnes ekonomiska förhållanden och att verkställigheten ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Bidrag för telefonsamtal som är av stor vikt för den intagnes frigivningsförberedelser får dock beviljas oavsett den intagnes ekonomiska förhållanden.

Allmänna råd

Det är normalt inte skäligt att bevilja bidrag om den intagne kan betala själv eller om det går att förutse att han eller hon inom en rimlig tidsperiod kan täcka kostnaden genom ersättning för sysselsättning eller någon annan inkomst och åtgärden som ska täckas genom bidraget kan skjutas upp. Kriminalvårdens utredning om den intagnes betalningsförmåga kan variera beroende på vad för slags bidrag den intagne ansöker om.

Om den intagne saknar pengar och det beror på att han eller hon inte har hållit med dem på ett rimligt sätt bör det vägas mot hur angelägen den åtgärd som ska täckas genom bidraget är.

Information och samtycke vid besök och andra kontakter

2 § En intagen får beviljas bidrag för att skicka en sådan blankett som avses i 7 kap. 26 §.

Telefonsamtal

3 § En intagen får beviljas bidrag för ett kortare telefonsamtal per vecka med närstående barn, om det kan antas vara till barnets bästa. En intagen får också beviljas bidrag för telefonsamtal som är av stor vikt för hans eller hennes frigivningsförberedelser eller som annars är särskilt angelägna.

Allmänna råd

Särskilt angelägna telefonsamtal kan t.ex. vara en sådan underrättelse till närstående som avses i 3 § fängelseförordningen (2010:2010) eller ett telefonsamtal till närstående vid allvarlig sjukdom.

Bidrag för telefonsamtal kan ges genom att Kriminalvården låter den intagne ringa utanför INTIK-systemet utan att debitera honom eller henne för samtalskostnaden eller genom att Kriminalvården ger den intagne telefonkort till INTIK-systemet.

Tandvård

4 § En intagen som behöver akuttandvård får beviljas bidrag för sådan vård.

En intagen som behöver grundläggande tandvård och som avtjänar fängelse i lägst tre år får beviljas bidrag för sådan vård.

Allmänna råd

Vad som avses med akuttandvård och grundläggande tandvård framgår av 1 kap. 16 §. Behovet av tandvård bör framgå av intyg och vårdplan av tandläkare.

Glasögon

5 § En intagen som behöver göra en synundersökning eller behöver glasögon får beviljas bidrag för det.

Allmänna råd

Behovet av glasögon bör vara utrett genom intyg av legitimerad optiker eller ögonläkare. En intagen som uppfyller Transportstyrelsens krav på synskärpa för B-körkort (personbil) utan villkor om synkorrigering (binokulär synskärpa på minst 0,5) bör normalt inte beviljas bidrag för glasögon. Bidrag för glasögon bör inte heller beviljas vid mindre synförändringar eller om endast kort tid återstår av verkställigheten. Bidrag bör endast beviljas för enklare bågar och glas av standardtyp.

Permission och särskild permission

6 § En intagen får beviljas bidrag för uppehälle och resor i samband med permission eller särskild permission.

Bidrag för resor utgår endast för den del av kostnaden som överstiger 200 kronor, om det inte finns särskilda skäl.

Bidrag för uppehälle ska beräknas med utgångspunkt i den riksnorm som avses i 4 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453) och Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd. Bidrag för resor ska beräknas med utgångspunkt i 14 § andra och tredje meningarna förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.

Allmänna råd

Särskilda skäl för att bevilja bidrag för resekostnad understigande 200 kronor kan finnas t.ex. vid extra permission enligt 10 kap. 7 §.

Särskilda utslussningsåtgärder

7 § En intagen får i samband med en särskild utslussningsåtgärd beviljas bidrag för boende, uppehälle och annat som har samband med sysselsättningen eller vistelsen.

Bidraget ska beräknas enligt 6 § tredje stycket.

Allmänna råd

Med uppehälle och annat som har samband med sysselsättningen eller vistelsen i övrigt avses bl.a. livsmedel, kläder, inköp av basutrustning till det egna hemmet, fritidsaktiviteter och kursavgifter samt kostnader för resor, arbetskläder och kursmaterial. Bidrag kan även avse extraordinära kostnader såsom vård- eller medicinkostnader som inte kan skjutas upp till efter den villkorliga frigivningen.

Frigivning

8 § En intagen som vid frigivningen har ett akut hjälpbehov som inte kan tillgodoses genom socialnämnden får, i avvaktan på tid för besök där, beviljas bidrag för hemresa och uppehälle. Bidrag får under samma förutsättningar också beviljas för kläder och skor som är anpassade för årstiden, om den intagne saknar sådana.

Bidraget ska beräknas enligt 6 § tredje stycket.

Allmänna råd

Det finns inte något akut hjälpbehov om den intagne kan få kläder och skor lämnade eller skickade till sig.

14 kap. Övriga bestämmelser

1 § Chefen för Kriminalvården kan besluta om undantag från dessa föreskrifter.

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 april 2011.

Genom författningen upphävs

1. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om ersättningar m.m. till intagna i anstalt och häkte (KVFS 2006:8),
2. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om placering av dömda i kriminalvårdsanstalt (KVFS 2006:13),
3. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om bidrag till glasögon för intagna m.fl. (KVFS 2006:22),
4. Kriminalvårdens föreskrifter om ändring i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2006:22) om bidrag till glasögon för intagna m.fl. (KVFS 2006:33),
5. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om tandvård för intagna m.fl. (KVFS 2007:5),

6. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om prov för drogkontroll (KVFS 2008:4),
7. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om särskilda utslussningsåtgärder (KVFS 2008:5),
8. Kriminalvårdens föreskrifter om ändring i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2006:13) om placering av dömda i kriminalvårdsanstalt (KVFS 2008:7),
9. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd för verkställighet i anstalt (KVFS 2009:4),
10. Kriminalvårdens föreskrifter om ändring i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2008:4) om prov för drogkontroll (KVFS 2009:5)
11. Kriminalvårdens föreskrifter om ändring i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om placering av dömda i kriminalvårdsanstalt (KVFS 2006:13) (KVFS 2009:8)
12. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om ändring i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd för verkställighet i anstalt (KVFS 2009:4) (KVFS 2009:10),
13. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om ändring i Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd för verkställighet i anstalt (KVFS 2009:4) (KVFS 2010:1) samt
14. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om planering av kriminalvårdspåföljd och häktesvistelse (KVFS 2010:4).

LARS NYLÉN

Ulf Jonson